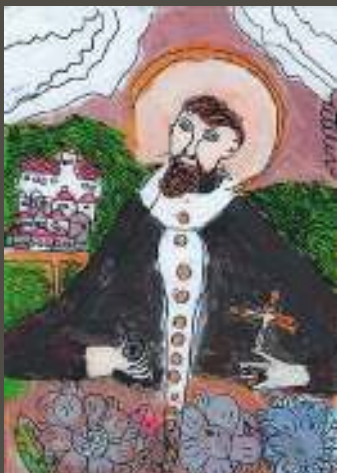

Święty z kłódką

Kapłan – męczennik – święty

Jan Sarkander, syn Grzegorza Macieja Sarkandra i Heleny z Góreckich. Urodził się 20 grudnia 1576 r. w Skoczowie, w budynku przylegającym do ratusza (obecnie mieści się tu kaplica i muzeum sarkandrowskie).

W wieku dwunastu lat stracił ojca. Wraz z matką i rodzeństwem przeprowadził się do Příboru na Morawach, do przyrodniego brata Mateusza Welczowskiego. Tam uczęszczał do szkoły parafialnej. Po jej ukończeniu w 1593 r. kontynuował naukę w kolegium jezuickim w Ołomuńcu. W 1597 r. zapisał się na wydział filozoficzny uniwersytetu ołomunieckiego. Studia przerwał po dwóch latach, kiedy to z powodu zarazy zamknięto wszystkie szkoły. Zamieszkał w Pradze, gdzie w 1602 r. uzyskał stopień bakałarza, a rok później tytuł magistra nauk wyzwolonych.

W 1604 r. rozpoczął studia teologiczne w Grazu, jednak po dwóch latach przerwał je i przeniósł się do swojego brata ks. Mikołaja Sarkandra, proboszcza w Wielkim Międzyrzeczu. Tam, jak odnotowała kronika parafialna, zaręczył się z Anną Płachetską i w ramach umowy przedślubnej kupił dom w Brnie oraz winnicę w Kloboukach. W dostępnych dziś dokumentach nie ma żadnych informacji o zawarciu związku małżeńskiego. Fakt, iż Jan Sarkander po roku sprzedał wszystko i wrócił do Grazu, może sugerować, że małżeństwo nie zostało zawarte albo narzeczona czy też młoda żona zmarła.

Święcenia kapłańskie przyjął 22 marca 1609 r. w Brnie. Pracował w parafiach w Jaktarze, Uničovie, Charvátach, Kromieryżu, Zdounkach, Boskovicach oraz Holeszowie, gdzie trafił na prośbę Ladislava Popiela z Lobkovic, morawskiego hetmana krajowego, pana na Holeszowie, i w 1616 r. został proboszczem oraz dziekanem. Wyróżniał się niezwykłą siłą słowa, odpowiedzialnością, sumiennym wypełnianiem obowiązków.

W 1619 r. Morawy przystąpiły do czeskiego powstania, które dało początek wojnie trzydziestoletniej. Protestanci przejęli władzę, dochodziło do prześladowania katolickich duchownych. Sytuacja ta skłoniła ks. Jana Sarkandra do opuszczenia Holeszowa. Udał się na pielgrzymkę do Polski – zawitał do Częstochowy, Rybnika i Krakowa. W Rybniku czekał na niego list od barona Lobkovica z prośbą o szybki powrót do swojej parafii.

W lutym 1620 r. na Morawy wtargnęli lisowczycy, mający wesprzeć cesarza austriackiego w działaniach przeciw zbuntowanym stanom czeskim i morawskim. Na wieść o tym, że chorągiew elearska zbliża się do Holeszowa, ks. Jan Sarkander w procesji teoforycznej wyszedł jej naprzeciw. Wojska lisowczyków uszanowały Najświętszy Sakrament i nie czyniąc żadnych szkód ominęły Holeszów. Wydarzenie to nie zostało jednak uznane za bohaterski czyn, ale stało się powodem oskarżenia ks. Jana Sarkandra o sprowadzenie polskiego wojska na Morawy, a tym samym zdradę państwa.

Obawiając się aresztowania, ks. Jan Sarkander schronił się na zamku w Towaczowie, następnie w lesie w Troubkach – tu został pojmany i doprowadzony do więzienia w Ołomuńcu. Relacja miejskiego syndyka Jana Scyntylli, jedynego katolika między sędziami rozstrzygającymi sprawę ks. Jana Sarkandra, pozwala na wiarygodne i szczegółowe odtworzenie wydarzeń.

Proces sądowy o charakterze polityczno-religijnym, z zastosowaniem okrutnych tortur przeprowadzało sześciu sędziów. Pierwsze z czterech przesłuchań miało miejsce 13 lutego 1620 r. Ks. Jan Sarkander zmuszany był do zdradzenia tajemnicy spowiedzi barona Lobkovic, tłumaczenia, co robił w Polsce i jaki był jego udział w najeździe lisowczyków na Morawy. Do tortur użyto m.in. tzw. skrzypca. Umęczonego – z zerwanymi ścięgnami, połamanymi kośćmi i spalonym ciałem, umieszczono w celi, gdzie cierpiał przez miesiąc. Zmarł 17 marca 1620 r.

Beatyfikacja Jana Sarkandra odbyła się w Rzymie 6 maja 1860 r., w czasie pontyfikatu Piusa IX. Kanonizowany został w Ołomuńcu 21 maja 1995 r. przez Ojca Świętego Jana Pawła II, który dzień później przybył do Skoczowa i odprawił mszę dziękczynną za kanonizację skoczowskiego rodaka.

Łucja Skronid

Leszek Cieřlik

Jan Bojko

Zdzisław Kozłowski

Henryk Sikora

Beata Szermańska-Morgenstern

Katarzyna Janik • Zdzisław Słonina • Tomasz Klon
Aniela Stanek • Lilianna Pleńkowska • Klara Klon

Patryk Pietryka • Jakub Magiera • Paulina Piotrowska
Ksawery Gruszecki • Michał Paciecha • Milena Miodońska

**Konkurs plastyczny nt. życia,
działalności i przesłania
św. Jana Sarkandra
pn. „Święty z kłódką”**

Konkurs miał na celu przybliżenie postaci św. Jana Sarkandra, popularyzowanie wartości chrześcijańskich wśród dzieci, młodzieży i dorosłych, motywowanie do rozwijania pasji artystycznych oraz kreatywności w zakresie technik plastycznych.

Organizatorzy

Regionalny Ośrodek Kultury w Bielsku-Białej
Muzeum Parafialne im. św. Jana Sarkandra
w Skoczowie
Miejskie Centrum Kultury w Żywcu

Uczestnicy

61 twórców dorosłych i 26 dzieci,
łącznie nadesłano 87 prac

Jury

Michał Kliś (przewodniczący), Łucja Skronid,
Zbigniew Micherdziński, Dariusz Kocemba,
Szymon Karpiński (sekretarz)

Laureaci

dorośli – malarstwo

I miejsce

Beata Szermańska-Morgenstern

II miejsce

Alicja Szymczak

III miejsce *ex aequo*

Katarzyna Janik

Aniela Stanek

dorośli – rzeźba

I miejsce *ex aequo*

Józef Kubica (nagroda dyrektora

Regionalnego Ośrodka Kultury w Bielsku-Białej)

Bolesław Ściga (nagroda Burmistrza Miasta
Skoczowa)

II miejsce *ex aequo*

Jan Bojko

Leszek Cieślik

III miejsce

Zdzisław Kozłowski

Wyróżnienia specjalne w postaci wystaw
autorskich w Galerii Sztuki ROK w 2021 r.

Henryk Sikora

Tomasz Klon

Nagroda kierownika Galerii Sztuki ROK

za udany debiut artystyczny

Martyna Szczygłowska

dzieci (szkoła ponadpodstawowa) – **rysunek**

Wyróżnienie *ex aequo*

Milena Bąk

Klara Klon

dzieci (klasy IV-VIII) – **rysunek**

Wyróżnienie

Paulina Piotrowska

dzieci (klasy I-III) – **rysunek, malarstwo
na szkle**

Wyróżnienie

Ksawery Gruszecki

Natasza Gunia

Izabela Lambuda

Jakub Magiera

Milena Miodońska

Michał Paciecha

Patryk Pietryka

Chrysanthi Polimou

Maja Sałamon

Nagroda grupowa za udaną kontynuację

ludowego malarstwa na szkle

**Miejskie Centrum Kultury – Klub Papiernik,
Żywiec**

Fundatorzy nagród

Regionalny Ośrodek Kultury w Bielsku-Białej

Muzeum Parafialne im. św. Jana Sarkandra
w Skoczowie

Gmina Skoczów

Zadanie dofinansowane ze środków budżetu Gminy
Skoczów w ramach konkursu dotacyjnego na rok 2020

Chrysanthi Polimou
Milena Bąk

Alicja Szymczak

Wystawa

2-30 listopada 2020
Muzeum Parafialne
im. św. Jana Sarkandra
Skoczów, Rynek 2

Kuratorzy
Łucja Skrond
Zbigniew Micherdziński

Koordynator konkursu
Joanna Paciecha

Organizatorzy konkursu i wystawy

Regionalny Ośrodek Kultury
w Bielsku-Białej

Muzeum Parafialne
im. św. Jana Sarkandra w Skoczowie
Miejskie Centrum Kultury w Żywcu

Zdjęcia
Szymon Karpiński

Projekt, DTP
Miroslaw Baca

Korekta
Agnieszka Kobiółka

Wydawca

Regionalny Ośrodek Kultury
w Bielsku-Białej, 2020

Druk
Augustana, Bielsko-Biała

Nakład 200 egz.

ISBN 978-83-63291-89-1

